

mere end 4,000 Kr. En Ejendom kan godt taksæres til 4,400 Kr. af Kreditforeningen, og saa kan den ifølge sine Statutter udlåne 2,200 Kr. Statskassens Tilskud vil saa kun blive 1,000 Kr., mens den private tilskylder de 800 Kr. Taksæres derimod Ejendommen af Kreditforeningen til 4,000 Kr., vil Forholdet stille sig saaledes, at Kreditforeningen udlåner 2,000 Kr., mens Statskassen udlåner ikke 1,000 men 1,200 Kr., og den private tilskylder de manglende 800 Kr. Saaledes skal Lovforslaget efter min Opfattelse fortaas.

Maa jeg nu sluttelig gøre nogle enkelte Bemærkninger i Anledning af nogle Misforstaaelser, Lovforslaget har givet Anledning til, og som ikke ere blevne rettede fra anden Side. Der er en Bestemmelse i § 6, som siger, at Sogneraadene skulle afgøre, hvorvidt der i Kommunen er Trang til Husmandslodder. Det tror jeg er urigtigt. Lad det være overladt til vedkommende selv, om han vil bygge, og hvor han vil bygge, og lad ham om, enten der er Trang til disse Huse eller ikke. Mener han, at han kan saa sit Udkomme paa den Plads, lad saa dette Spørgsmaal være uafhængigt af, om Sogneraadet mener, at der paa Stedet er Trang til Husmandslodder eller ikke. — Saa skal jeg endvidere gøre nogle Bemærkninger i Anledning af de Udtalelser, der ere komne frem og til sine Tider have lydt ret moromt, nemlig med Hensyn til Indgaaelse af Ægteskab, og polst Ægteskab og alt det. De hvile paa en fuldstændig Misforstaaelse og paa, at man ikke har givet sig Tid til at læse Lovforslaget saa grundigt, som man burde. Lovforslagets § 24 omhandler Overdragelser i levende Live. Naar man i levende Live overdrager Ejendommen, kan Køberen kun indtræde i Sælgerens Forhold til Statskassen, naar han opfylder Betingelserne i §§ 2 og 3. Hvis han ikke opfylder disse Betingelser, kan han dog imidlertid overdrage den til Tredjemand paa de samme Betingelser, som man ellers kan, naar man har Pant i sin Ejendom. Man maa nemlig huske paa, at der her kommer en ny Ejer, og Bestemmelsen forlanger blot, at Forholdet over for Staten saa skal afgøres, og naar det er slet, paahviler der kun Ejendommen den Forpligtelse, at den skal opretholdes som Pligthus. Det er det hele, Panthaveren, Statskassen kan — som enhver anden Panthaber — ved Ejerstifte forlange, at den Gæld, Staten har staaende i Ejendommen, skal udbetales. Saa indeholder den samme Paragraf en Bestemmelse om, at hvis det er en Søn eller Svigersøn eller nogen af disses Børn, Ejendommen ønskes affaaet til, affæs der dog fra de i § 3 under

b. og e. anførte Betingelser, at han skal bære mellem 25 og 45 Aar osv. Der spørges altsaa ikke om Alderen, og heller ikke fordres det, at vedkommende i 5 Aar skal have været beskæftiget med Landbrug; Datteren kan godt gifte sig med en Strædder eller Stomager, som det blev sagt, det er der ikke noget til Hinder for, hvis Forholdet er det, at hun ønsker at blive gift med en Strædder eller Stomager. Der paahviler hende kun den Forpligtelse, at Huset skal opretholdes som et Pligthus. Gaar man dernæst over til § 25, der omhandler en Enkes Forhold, hvad er det saa, denne Paragraf fordrer? Den bestemmer kun, at Enken kan indtræde uden videre i Mandens Rettigheder og Forpligtelser. Der indtræder da ingen Forandring over for Statskassen. En saadan sker kun, naar hun indgaar nyt Ægteskab, og der altsaa kommer en ny Ejer. Det er jo imidlertid ikke andet, end hvad der ellers er Tilfældet, naar en Enke gifter sig igen, og der altsaa kommer en ny Ejer af hendes Ejendom. Hendes ny Mand kan ikke uden videre leve paa den Obligation den afdøde Mand har udstedt, der maa en ny Obligation til. I Paragraffens 2det Stykke bestemmes da, at, hvis Enken inblader sig i nyt Ægteskab, kan Forholdet til Statskassen kun fortsættes, hvis Manden opfylder de foran i §§ 2 og 3 Vitra a—f. indeholdte Betingelser. Men han kan jo frigøre sig for denne Betingelse ligeover for Panthaveren ved at tilbagebetale Beløbet til Statskassen, og de ny Ægtefolk behøve altsaa ikke at komme til at leve under saadanne Forhold, som ere blevne nævnte. Man har sagt, at det var et ganske nyt Forhold, som her ordnedes, men det er ikke Tilfældet. Enhver Panthaber har jo, som sagt, Ret til at saa sin Kapital udbetalt, naar der kommer en ny Ejer. § 26 omhandler Testationsretten. Der maa det dog efter min Mening være en Fordel for disse Folk, at de saa Testationsret over deres Huse, ligesom Selvejergaardmændene have det. Der maatte nødvendig en Udvidelse af Bestemmelsen til, og den har min fulde Sympati. Naar nu Testator benytter denne Ret og testerer Ejendommen til Fordel for et af Børnene, skal den, hvem Huset med Jordlod efter Husmandens og hans Hustrus Bestemmelse skal tilfalde, kunne indtræde i Arveladerens Forhold til Statskassen, saafremt han eller — hvis det er en Datter, til Fordel for hvem Testationsretten benyttes — hendes Mand opfylder de foran i §§ 2 og 3 Vitra a., c., d. og f. indeholdte Betingelser. Hvad er det nu for Betingelser, der indeholdes deri? I a. staar, at